

Ikarusok az utakon

A szovjet-magyar gépkocsigyártási együttműködés három évtizede alatt a magyar IKARUS Gyár — a világ egyik legnagyobb autóbusszgyára — 50 ezer autóbust szállított a Szovjetunióknak. A tavalyi terv 12 800 jármű előállításával számolt, s ennek 90 százaléka a külföldi megrendelőkhez került — nagyobb része a Szovjetunióba.

Az Ikarusok családja népes. Vannak közöttük kényelmes városi és elővárosi autóbussok, légkondicionáló berendezéssel ellátott, hosszú utakra szánt különleges autóbussok.

Az elegáns, kényelmes és tágas, magyar autóbussok a technika legújabb vívmá-

nyai szerint épülnek. A gyár jól képzett tervezőkollektívája, amely szorosan együttműködik a szovjet szakemberekkel, a járművek állandó tökéletesítésén dolgozik: szüntelenül modernizálja a karosszériát, a motort, a futómű szerkezeti részegységeit.

A gyár tervezői — a szovjet megrendelések teljesítésén dolgozva — kialakították az új típusú, elővárosi szállításra alkalmas, nagyobb utasterű, — 18 méter hosszú — autóbust. Az 1980. évi moszkvai Nyári Olimpiai Játékok résztvevőit és vendégeit IKARUS márkájú, speciális „olimpiai” autóbussok szállítják majd. (APN)

Egészségügyi hálózat Mongóliában

Mongóliában az elmúlt év végén tízezer lakosra 105 kórházi ágy és 22 orvos jutott, ami fejlett kapitalista országokkal összehasonlítva is jelentős eredménynek számít. Gyarapszik a gyógyító-megelőző intézmények hálózata. Az 1978-ban megépült egészségügyi létesítmények közül említést érdemel a Cecerleg-i (Közép-Mongólia) kórház, a Közép-Góbi ajmak gyermekorvosi rendelő is megkezdte működését a gyárakban, mezőgazdasági üzemekben. (APN)

Sátorvárosok

A sötét szobában fénykocka vetődik a fehér vászonra, ütemesen kattog a diavetítő, váltja a képeket: autóbusz, személygépkocsi-karaván az autópályán... Megérkezés a tópartra, a kempingbe... Hol van egy sátornyi hely? — tanácsot ad a családfő a kifeszített szárítókötelek hálójában...

Ilyenkor télen, a baráti összejövetelek kedvenc időtöltése a nyári emlékek felidézése. Országjárásról, vagy külföldi körútjainkról készült diafilmek örzik turistáskodásunk örömeit, de kényelmetlenségeit, bosszúságait is. Bár nomád ösöktől származunk, a sátoros élethez mégis olyan érzékünk, gyakorlatunk, mint szomszédainknak — a cseh-szlovákoknak, lengyeleknek, osztrákoknak. Az NDK-ban hétvégeken pár óra leforgása alatt valóságos sátorvárosok teremnek a Müritztó partján, vagy a hegyekben — teljes villamosítással, összkomforttal. Míg az apák és a fiúk üvegbotokkal küldnek a horgásztagra, addig a család nőtagjai takarítanak, porszívóznak, a hűtőszekrényből előkerül a hús, a krumpli, a zöldség s a villanytűzhelyen pillanatok alatt megfő az ebéd. Az esték sem unalmasak: szinte minden sátorban van tévé, de a fiatalok inkább a sátorozást vagy a sátorozásból választják. A kempingezéshez már télen megkezdik a felkészülést: a felszerelések folyamatos beszerzését, a család kempingruháinak összeállítását, előre kiválasztják a legmegfelelőbb táborhelyet... szervezés kérdése az egész!

Itt még valóban nem tartunk. Pedig a várhatóan tovább növekvő idegenforgalmunk is gyors intézkedéseket követel. Tavaly nyáron több mint félmillió külföldi, s csaknem negyedmillió magyar turista napokat, heteket töltött a magyar sátorvárosokban. Hazánk hegy- és tóvidékein jelenleg 90 kemping van, melyekben 36 ezer férőhelynek megfelelő sátor vagy lakókocsi helyezhető el. A turizmus igényeire képest ez nagyon kevés. Főként a Balaton partján forró a helyzet, a csússzezonzonban. Ezért a Belkereskedelmi Minisztérium az idegenforgalmi alaptól több millió forint be-

ruházási összeget ad Somogy és Veszprém megyének, hogy a nyári főszezon kezdetéig — a gyorsított program keretében — 10 ezer hellyel bővítsék a tó körüli kempingeket. A tervek szerint teljesen közművelsítik és korszerűen rendezik az ezer személyt befogadó balatonbéri kempinget. Legnagyobb sátorvárosunk a révfülöpi, egy-szerre 2500 „lakost” szám-lal majd. A tervek szerint ezt követi a 2000 turistá-nak helyet adó Siófok-anarparti kemping, ennél kisebbek épülnek Balaton-szabadiban, —szemesen —akaliban, Aszfőn és Palóznakon. Az ország többi részén — A Velencei-tó, a Duna-kanyar és más tájak üdülőhelyein — szintén gyorsított kempingfejlesztés kezdődik tavasszal.

A program lelkesítő, azonban önmagában kevés a kempingezés problémáinak megoldásához. Számos kiegészítő, csatlakozó szolgáltatás szükséges a zavartalan nyaraláshoz, hétvégi pihenéshez. Hogy csak párat említsük: jó közlekedés, kielégítő kereskedelmi ellátás. Huszonnégy önkiszolgáló bisztró, ABC-áruház, élelmiszerbolt építését kezdi meg hamarosan a Balaton északi és déli partján. Mosonmagyaróváron, Sopronban, a Lővérekben és Kőszegen új üzletekkel bővíti a kereskedelmi hálózat, a nyugat-dunántúli idegenforgalomra való tekintettel. Gondoskodni kell

kulturális és sportlehetőségekről is a kempingekben, vagy környékükön. Ebben sokat tehetnek a tanácsok, a társadalmi szervezetek.

Nagy az előnye a szervezett kempingezésnek. Hazánkban jelenleg csaknem 10 ezer család, 25 ezer ember tagja a Magyar Camping és Caravanning Clubnak. Köztük sok a többgyermekes család, a nyugdíjas és egyre több fiatal csalá-lakozik a klubhoz. A tagság 35 százaléka gépkocsi-tulajdonos, a többiek vonattal, autóbusszal utaznak a kempingtelepülésekre, kül-ség belföldi üdülőhelyekre. Az MCCC szervezésében kedvezményes áron jutnak el a tengerpartra vagy több országot érintő körutazásokon vehetnek részt. Táborozhat-nak a cseh Tátrában — Bul-gária, NDK és Jugoszlávia kempingjei mindig nyitva állnak a klub tagjai előtt. Hasonlóan itthon is.

A kempingezés a szabad idő eltöltésének egészséges, hasznos formája. De ezt is, mint annyi mást meg kell tanulni: hiába összkomfortos a sátorváros, hiába megfelelő a szolgáltatás, az árul-elátás, ha nem ismerjük a kempingezés ábécéjét. S ez már a felkészülés kez-dődik, magában foglalja a tábori élet íróit és fraifan szabályait, a környezeti kul-túrát, a közösséghez való alkalmazkodást, egymás se-gítségét — egészen a sátor-genforgalomra való tekin-tettel. Gondoskodni kell

H. A.

A világ nyelveinek enciklopédiája

A nyelvészet történetében páratlan méretű munka elkészítésére adott megbízást a Szovjetunió Tudományos Akadémiája elnöksége az akadémiai nyelvtudományi intézetének: az elkövetkező években elkészítik a világ nyelveinek teljes enciklopédiáját. A munka méreteire jellemző, hogy az eredeti elképzelés szerint fel kell dolgozni a világ valamennyi is-

mert élő és holt nyelvének adatait, leírását — ezek száma mindmáig nem ismert pontosan, még a becslések is öt-nyolcezer számot adnak meg.

A készülő enciklopédia újdonsága lesz, hogy magába foglalja azokat a kevésbé tanulmányozott nyelveket is, amelyeknek nincs írásbeliségük. A tervek szerint a hatalmas munka 15 kötetben kerül kiadásra.

körül: „Ha ágyút akarunk, vegyünk legelőször egy lyukat, s azt öntsük körül rézzel!” A vitriolt pedig ezzel önti a ki-nevezési törvényre: „Nem őrre volt Szeged városának szük-sége, hanem okos emberre.”

No, és mint tudjuk-látjuk, Szeged legszebb terén szobrot emeltek ennek az őrnek a Vásárhelyi Pálé mellett, s nem jutott eszébe senkinek, hogy ezt az ercet ledöntse. Mert ez az őr ugyan havi tizenkétezer forintos fizetésért és jó drága kis udvartartásért, de erélyl és jóindulattal fogott hozzá dolgozóhoz. Magyarázata szimpatikus volt, amely-lal megindokolta bátorságát: „Magyarországnak a főváros után első városgát, a kiválóan magyar Szegedet, romjaiból feltámasztani segíteni, polgárainak, kiket a vész a szélrózsa minden irányában szétszórta, lehetővé tenni, hogy vissza-telepedve a nyújtott szellemi és anyagi segéllyel ősi lak-helyeiket ismét felépítsék, s így ismét megalakuljon azon város, melynek éppen azon vidéken, hová a sors helyezte, oly fontos missziója van.” S magával hozta a fővárosból Lechner Lajost, a budapesti Andrassy út (ma Népköztársaság útja) és a fővárosi csatornahálózat tervezőjét, azzal a kötelezettséggel, hogy a munkálatok befejezéséig Szegeden marad. A Szegedi Napló is engesztelődött kicsit, mert a királyi biztos székhelye után már így írt: „A munkában pedig tanulunk felejtani és munkával fogunk teremteni.”

Pusztulás és újjászülés soha sehol nem ment végbe kis legendák nélkül. Kellett Szegednek is szerencsétlen helyzetében valami jó előjel. Ilyennek fogta hát fel, hogy kivirágzott a Tisza... Tudták, hogy várható nagyobb áradások előtt nem röpken ki a tisztavirág, csak akkor, ha már újabb nagy vizekre nem kell számítani. S ettől inkább meg volt hatódva, mint a királyi biztos szemléltől és ünne-pélyes nyilatkozataitól. Ebben már mindenképpen azt látta, hogy hozzáfoghat rettenetes nagy munkájához hamarost. Türelmetlenül is várta, hogy a városrendezési terv elkészül-jön, mert addig tilos volt az építkezés. Mondta is a Napló a keservet: „Nagy lesz és virágzó, Szeged! Minő Európa nyugati nagy városai! De addig, míg ezt a magaslato el-eréd, olvassd szent áhitattal az utcasarkok nagy plakátjait, melyek betiltják az építkezést, és légy idegen otthonodban!”

Tisza Lajos nagyon nagy úr volt, nagyon nagy hatalom. Nála csak a szükség adott ki keményebb parancsokat. S bi-zony, hogy mint a fecskék, ragasztották máris a téli szál-lást az emberek.

(Folytatjuk.)

HÁZASSÁG

Rédai Géza és Halász Mária Éva, Kovács Béla Károly és Szél Magdolna Ilona, dr. Both Odón László és Molnár Magdolna, Oláh Ferenc György és Dócs Ibolya, Endrédi Gábor és Kovács Jolán, Berki Gyula Ferenc és Kovács Mária, dr. Iványi Ákos György és Bárkányi Ibolya házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Dr. Rátka Árpádnak és Frits Erzsébetnek Zoltán, Veres Géza-nak és Szecsei Gizellának Ákos, Belájszki Radivojnak és Király Erzsébetnek Csilla, Bende Zoltán Imrénnek és Komócsin Piroskának Tamás, Almási Jenő Szil-veszternak és Radányi Agnes-nek Zolt, Baranyi Istvánnak és Kerekes Irénnek Róbert László, Jankovics Attilának és Papdi Ilonának Szilvia, Sztojnov Mik-lós Sándornak és Kovács Juliannának Miklós Sándor, Varga Zsolt-nak és Pinter Olga Evának Kornél, Szirák Jánosnak és Veres Margitnak Margit, Pálfi Lászlónak és Balla Erzsébetnek Teréz-nak István László, Kovács Józsefnek és Papp Rozának Gyula, Bozók Antalnak és Pávek Veronikának Veronika Ánikó, Purig-racsai Mihálynak és Kispál Máriának Iván, Molnár Jánosnak és Miklós Magdolnának Szilvia, Németh Józsefnek és Dobó Ilonának László, dr. Simonka János Aurélnak és dr. Sebők Annának Gábor Aurél, Gavella Jánosnak és Rátka Mária Erzsébetnek Agnes, Forgó Pál Jánosnak és Beretka Mária-nak Alexandra, Bai Ferencnek és Moldvai Eva Kata-linnak Eva Andrea, Magosi Józsefnek és Szita Agnesnek Gél-ért, Papp Jánosnak és Mosonyi Andrea Mária-nak Dániel, Angyal Rezsőnek és Oskó Magdolnának Mónika Katalin, Borza Zoltánnak és Bálint Margitnak Norbert Tibor, Szulcs Ferencnek és Langó Ilonának Ruzsena, Hamar Pálnak és Hofszang Zsuzsanna Györgyinek Zoltán, Kalapis Gy-

Családi események

lának és Nagy Emmának Eszter Zsófia, Plavec Pálnak és Fülöp Zsuzsannának Beatrix Zsuzsanna, Tóth-Szeles Istvánnak és Tóth-Egót Rozáliának Anita, Sándor Vilmosnak és Németh Erzsébetnek Tünde, Bogdán Lászlónak és Paragó Mária-nak Róbert, Verők József Istvánnak és Farikas Annának Tamás József, Dudás Györgynek és Mária Gizellának Zsolt, Enyedi Lászlónak és Szemenyey Katalinnak Mónika, Kiss Ferenc Tibornak és Dócs Mária-nak Katalin, Batancs Sándor Józsefnek és Németh Irénnek Helga Angelika, Zsuzs Tibornak és Balog Terézia Zsuzsannának Réka, Révész József-nek és Juhász Katalin Editnek Katalin, Szűcs Józsefnek és Or-csik Teréznek Zoltán Tamás, Min-norita Vilmos Ferencnek és Szan-bó Ibolyának Szilvia, Nemcsók Lajosnak és Szabó Margitnak Mónika, Tóth Józsefnek és Vass Irénnek Irén, Gémes Ferencnek és Szűcs Mária-nak Tibor, Kovács Józsefnek és Faltin Erzsébetnek Idiló, Bátori Bélának és Lupták Piroskának Ibolya, Gyarmati Andrásnak és Gulácsi Piroskának Rólt, Ördög Antal-nak és Gera Mária Ilonának Antal Gábor, Pinter Lászlónak és Kiss Margit Mártának Dóra, Veress Istvánnak és Dombóvári Eva Irénnek Eva Ilona, Révész Józsefnek és Szabó Margitnak Andrea, Hilez Mátyás Józsefnek és Dobak Juliannának Tibor, Dudás Ferencnek és Farikas Pi-roskának Endre, Gécz Tibornak és Mészáros Agnesnek Gábor,

Ezsiás Mihály Józsefnek és Bel-ko Katalinnak Márta, Muh Mik-lónak és dr. Borza Ilonának Márton, Oláh Istvánnak és Mikuska Erzsébetnek Erika nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

Pap Jánosné Kis Piroksa, Si-sák Józsefné Csachó Borbála, Száry Károly, Bozso Istvánné Schütz Júlia, Jekelfalussy Sándor Lajos, Kolompár József, Var-ro Mihályné Kormos Erzsébet, Sulyok József, Juhász Nándorné Szűcs Mária, Soós Árpádné Ban-da Mária, Klein Jenőné Singer Erzsébet, Zombori Béla, Sebő József, Gyevi-Varga Gergely, Szi-veri Ferenc, Katona Imréné Ju-hász Terézia, Vastag Györgyné Szabó Terézia, Bárkányi Imre, Szabó Imréné Farikas Katalin, Lengyel József, Négycsók József, Greis Jánosné Gombár Ju-lianna, Vitéz Lászlóné Ökrös Margit, Kolonics Józsefné Kőte-les Mária, dr. Ivanovics György-né dr. Krompaszky Sarolta, Te-mesvári András, Szőgi Gábor, Császi Sándorné Györi Etlaka, Tölgyesi László Tibor, Ocsai Györgyné Sólci Julianna, Szőgi István, Pálfi Károly, Kiss An-talné Nyári Etlaka, Kakuszi Ist-vánné Török Mária, Szecsei Géza, Juhász Antal, Rádai Jánosné Idul Piroksa, Kublik László, Nagymihály Mihályné Nagymihály Rozália, Gond Ignác Mi-hályné Dobó Etlaka, Tóth József Pál, Farkas István, Juhász János, Szabó Józsefné Szabó Ju-lianna, Zádori Jánosné Zádori Klára, Török Gyula, Makán Mi-hály, Figura József, Hegyesi János, Deák Sándorné Kovács Amália, Jerabek Ferencné Sava-nya Irén, Kirli Ferencné Nyári Ilona, Vigdorovits Sándor, Simon János, Tanács Ádámné Pap Ro-zália, Sziládi Károlyné Zombori Erzsébet, Koszó Imréné Göb-lyös Mária, Erdel Lajos, Lovas Györgyné Benke Irma, Nagyis-tók Mihály, Takács Istvánné Fe-kete Emília meghalt.

SZ.
SIMON
ISTVÁN:
17.

Nagy vizek krónikája

„A munkában tanulunk felejtani...”

A víz most már nem jöhetett be — de kifelé sem volt útja. Bezárták, hogy kiszivattyúzzák. Elképzelni is nehéz, kicsoda vállalkozás volt ez! A városban helyenként még ekkor is 2-3 méteres oszlopban állt a víz. Miután 75 napi szakadatlan munkával elkészítették a szádalt, szivattyúkat hoztak. Április 24-én Temesvár felől 65 gőszivattyú érkezett ugyanannyi géppel, majd a főváros kölcsönzött szippantókat. „A körülzárt területől az alsó. és felsőváros egy-egy pontjára telepített 50-50 lokomobíll által meghajtott 100-120 darab szivattyú éjjel-nappal emelte a vizet a hullámtérbe. Ilyen megfeszített munka eredményeként július 8-tól augusztus 25-ig a belső vízszint több mint egy métert apadt” (Kardos Imre). Ugyanebből a tanulmányból megtudjuk azt is, hogy az átemelt víz 33 millió köbméter körül volt, a párolgás viszont ennyi idő alatt csak ötmillió köbméternyi víztől szabadította meg a várost. Így aztán szeptemberig, ha nem is száradt föl Szeged, területének nagyobb részén már hozzá lehetett férni a romokhoz, meg lehetett kezdeni az újjáépítést.

Körülbelül ugyanebben az időben adta le jelentését az a külföldi szakértő bizottság, amelynek meghívását Szeged-nek mégis sikerült keresztülvinni, egyrészt lelkiismerete megnyugtatóra, másrészt a felelősség lehetséges megállapítására. A bizottságtól tanácsokat is kérték a védelem megszervezéséhez és műszaki megoldásaihoz.

A bizottság nemcsak Szegeden vizsgálódott, hanem vé-

gig a Tisza-völgyben, és majdnem kéthónapi munka árán a következő fontosabb megállapításokat tette:

- Szeged katasztrófa indokolja a közvélemény aggályait a töltésrendszer kiépítésével és a Tisza-szabályozás végrehajtásával összefüggésben;
- a perszori töltésrendszer újbóli kiépítése hasznos lesz, mert a sövényházi gáttal kiegészítve kettős védelmi rendszert képez;
- a jövőben is kell tartani gátszakadásoktól, ezért a városok önálló védelmi rendszerét nem szabad elhanyagolni;
- széles nyílást kell hagyni Szeged fölött az esetleg fölülről támadó víznek, hogy könnyen lefolyhasson, és a Tisza vízszintjénél magasabbra ne emelkedhessen;
- egy városnak az elpusztulása oly szerencsétlenség, ami ellen nem lehet elegendő védelmi eszköz használni;
- az árvízszintek a folyókon egyre emelkednek;
- a Maros-torkolat délebbre tervezett elvezetésének haszna nem állna arányban annak költségeivel;
- a szegedi szorulat kiszélesítése is olyan költségekkel járna együtt, amelyek miatt nem javasolják;
- a körtöltés kiépítése elengedhetetlen;
- elsőrangú figyelembe kell részesíteni a város környékén a belvizek levezetését;
- Szeged elég nagy területtel fog rendelkezni fejlődéséhez, de egyszersmind be is kell zárkózni védelmi rendszere mögé.

Ezeket az észrevételeket már mint királyi biztos olvas-hatta Tisza Lajos, akit meglehetősen bizalmatlanul fogadott e minőségben a közvélemény. Elege volt már Szegednek a Tiszából — mondogatták a miniszterelnökre és a folyóra gondolva. Politikailag is visszatetsző volt, hogy a minisz-terelnök testvéröccsét nevezette ki Béccsel erre a posztra, és az sem fokozta a bizalmat, hogy Tisza Kálmán nemtörő-domségét sosem felejtette el a város. Mikszáth is több cikkből aláfűtött a párbajozó, széptevő, középszerű képes-ségekkel megáldott Tisza Lajosnak, de Kossuth Lajos nem hagyta szó nélkül emigrációjában ezt a nehezen magyaráz-ható döntést. A másik oldalát is keresgették aztán a kineve-zésnek, ilyesforma kísérő szöveggel: a miniszterelnök öccsével nem packázhatnak majd a miniszterek, ki kapna meg minden támogatást, ha nem éppen a kegyelmes testvér? Öccsével jóvá tehet valamit abból, amit a város ellen ve-tett... A Szegedi Napló így szellemeskedett a kinevezés